

Styre: Fakultetsstyret ved Det humanistiske fakultet

Dato: 20.11.2018

Styresak: 76/18

Arkivsaknr: 2018/13670-SUO

Møtedato: 04.12.2018

Handlingsplan for helse, miljø og sikkerhet 2018-2019 - Det humanistiske fakultet

Dokumenter i saken

- UiBs handlingsplan for helse, miljø og sikkerhet 2016-2018
- Forslag til handlingsplan for helse, miljø og sikkerhet 2018-2019

Bakgrunn

Det humanistiske fakultet er pålagt å utarbeide en felles HMS-plan for hele fakultetet innen utgangen av 2018. Grunnen til dette er at fakultetets tidligere HMS-plan for perioden 2013-2015 er gått ut på dato. De fakultetsvise planene skal være i samsvar med overordnet plan ved UiB.

Det er nå varslet at revidering av gjeldende overordnet plan for perioden 2016-2018 utsettes til sommeren 2019. For å møte krav om oppdatert lokalt planverk er det nedsatt en arbeidsgruppe for å utarbeide et forslag til fakultetets handlingsplan for helse, miljø og sikkerhet for perioden 2018-2019, i påvente av revidert overordnet planverk.

Arbeidsgruppen har hatt følgende medlemmer: administrasjonssjef Steinar Thunestvedt, hovedverneombud Eli Kristine Knudsen, seniorrådgiver Inger Marie Hatløy, seniorrådgiver Unni Utvik og assisterende fakultetsdirektør Susanne Ostendorf (leder).

Forslaget til handlingsplan tar utgangspunkt i UiB sin handlingsplan for helse, miljø og sikkerhet 2016-2018, og våre lokale handlingsplaner ved enhetene. Enhetene prioriterer egne tiltak så lenge de faller innenfor rammene for de overordnede planene.

Det tas sikte på en større revisjon av fakultetets HMS-plan etter at ny overordnet HMS-plan er vedtatt i universitetsstyret i løpet av sommeren 2019.

Forslag til vedtak

Fakultetsstyret godkjenner handlingsplan for helse, miljø og sikkerhet 2018-2019 for Det humanistiske fakultet.

Jørgen Magnus Sejersted
dekan

Kim Ove Hommen
fakultetsdirektør

HELSE, MILJØ OG SIKKERHET

HANDLINGSPLAN 2016–2018 // UNIVERSITETET I BERGEN
HR-AVDELINGEN

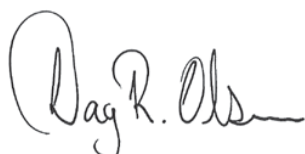
HELSE, MILJØ OG SIKKERHET VED UiB – ET GODT ARBEIDS- MILJØ FOR ALLE

HMS-arbeid – en prioritert oppgave

Universitetet i Bergens viktigste ressurs er våre ansatte og studenter, som skal bidra med nysgjerrighetsdrevet forskning, kritisk refleksjon, åpenhet og dialog i et internasjonalt arbeids- og studiested i stadig utvikling. Dette forutsetter gode arbeidsfellesskap preget av raushet, åpenhet, mangfold og dialog, og der den enkeltes integritet og verdighet skal ivaretas. Gjennom forebyggende og systematisk arbeid med helse, miljø og sikkerhet, god kunnskap om risikoforhold og gode rutiner ved arbeid både på og utenfor campus viser vi omsorg for ansatte og studenter. Slik skal vi sammen bidra til et helsefremmende universitet, og redusere konsekvensene av uønskede hendelser i det daglige arbeidet og i ekstraordinære situasjoner.

Handlingsplan for helse, miljø og sikkerhet ble vedtatt i universitetsstyret 11. februar 2016. Den er forankret i universitetets strategi 2016–2022, «Hav, liv, samfunn», den følger myndighetskrav og har tydelige mål og tiltak som vi skal ha særlig oppmerksomhet om i perioden 2016–2018.

Universitetet i Bergen har store ambisjoner for helse, miljø og sikkerhet for ansatte og studenter, og HMS-arbeid som prioritert oppgave er avgjørende for å nå dette målet.

Dag Rune Olsen
Rektor

Kjell Bernstrøm
Universitetsdirektør

Fastsatt av Universitetsstyret 11.02.2016.

Handlingsplan for helse, miljø og sikkerhet

Helse, miljø og sikkerhet ved UiB – et godt arbeidsmiljø for alle

Universitetet i Bergen (UiB) er et internasjonalt forskningsuniversitet hvor all aktivitet er basert på akademisk frihet og nysgjerrighetsdrevet forskning. UiB skal bidra med kompetanse til samfunnet gjennom fremragende forskning, utdanning, formidling og innovasjon. For å beholde og videreutvikle dette må universitetet ha gode arbeidsmiljø der alle ansatte opplever at de er viktige bidragsyttere i arbeidet med å nå universitetets felles mål. UiB skal ha åpne strategi- og beslutningsprosesser, samt gode rutiner og kanaler for kommunikasjon for å sikre høy grad av student- og medarbeiderinnflytelse.

UiBs strategi 2016–2022 «Hav, liv, samfunn» gir føringer for arbeidet med helse, miljø og sikkerhet (HMS) i institusjonen. For å være et inspirerende, inkluderende og helsefremmende universitet med et godt, trygt og sikkert arbeidsmiljø, og en attraktiv samarbeidspartner i en sektor i endring og utvikling, må det arbeides systematisk med HMS på alle nivå. HMS-handlingsplanen, som en lovpålagt og rullerende plan, skal bidra til at alle som til en hver tid har arbeid ved UiB blir ivaretatt og ikke utsettes for negative belastninger som følge av sitt arbeid.

Det betyr at UiB skal sikre:

- et fullt forsvarlig arbeids- og læringsmiljø
- mangfold, åpenhet og inkludering
- kontinuerlig og systematisk HMS-arbeid gjennom aktiv medvirkning fra ansatte og ledere
- funksjonelle og sikre bygninger og uteområder, utstyr og forskningsfartøy.

Universitetet i Bergen har store ambisjoner for helse, miljø og sikkerhet for ansatte og studenter. Studentenes læringsmiljø blir særlig ivaretatt gjennom «Handlingsplan for styrking av læringsmiljø».

HMS – en felles oppgave

Arbeidsmiljøet skapes i daglig samhandling og dialog. Alle ansatte og studenter har et ansvar for aktiv medvirkning. Gjensidig forståelse og respekt for ulike roller og funksjoner, forutsigbarhet, avklart ressursfordeling, samt tydelig organisering av arbeidet, er forutsetninger for å beholde og videreutvikle gode arbeids- og læringsmiljø. Ansatte og studenter skal ha nødvendig opplæring og tilstrekkelig kompetanse til å kunne håndtere HMS-utfordringer i egen arbeids- og studiesituasjon.

HMS er et lederansvar på alle nivå og er integrert i all ledelse. Verneombudene har en tilsynsfunksjon og skal være samarbeidspartner for ledelsen. UiB har et nettverk for verneombud og obligatorisk opplæring i HMS både for verneombud og ledere. UiBs ledere skal ha kompetanse, trygghet og vilje til å prioritere HMS-arbeidet. UiBs verneombud skal være godt kvalifiserte og sikres vilkår for å ivareta vervet. For å styrke HMS-opplæringen for ansatte, ledere, verneombud og studenter vil UiB ta i bruk digitale plattformer i opplæringen. Universitetets ledere, verneombud, ansatte og studenter skal sammen bidra aktivt i arbeidsmiljøutviklingen ved UiB.

Systematisk HMS-arbeid

UiB skal ha en kultur for helse, miljø, sikkerhet og beredskap som er forebyggende og helsefremmende. UiBs HMS-handlingsplan er en integrert del av universitetets styrings-system. HMS-arbeidet ved UiB utøves kontinuerlig og systematisk. Dette betyr at HMS på alle nivå skal være tydelig organisert og at arbeidsmiljøet skal kartlegges, risikovurderes og følges opp i tråd med myndighetskrav og interne regler ved UiB.

Systematisk HMS-arbeid fremmer helse og trivsel, og forebygger ulykker og skader på ansatte, studenter, miljø og materiell. Et attraktivt arbeidsmiljø gir godt omdømme, økt rekruttering og dyktiggjør ansatte til å skape en organisasjon som er preget av trivsel, god helse og høy yteevne. Et slikt arbeidsmiljø styrker UiB som et internasjonalt forskningsuniversitet med kompetente ansatte og studenter, som i fellesskap bidrar til fremragende forskning, undervisning, formidling og innovasjon.

HMS-mål

Handlingsplanen er forankret i UiBs strategi og omfatter fire HMS-mål.

UiB skal kjennetegnes ved:

- Gode arbeidsfellesskap
- God risikostyring og beredskap
- Trygge og funksjonelle arbeidsplasser
- Ansvar for det ytre miljø

Hvert HMS-mål konkretiseres gjennom virkemidler for perioden 2016–2018 og skal realiseres gjennom tiltak:

- sentralt i regi av enhetene med særskilt ansvar og oppgaver
- lokalt gjennom HMS-handlingsplaner på fakultet/avdeling og institutt/senter
- i ulike former for samspill mellom enheter og nivåer

Gode arbeidsfelleskap

UiBs viktigste ressurs er de menneskene som arbeider og studerer her. UiB skal ha et sterkt og levende universitetsdemokrati, der strategi- og beslutningsprosesser er transparente og basert på kommunikasjon, samt medvirkning fra både ansatte og studenter. Raushet, åpenhet, mangfold og dialog skal prege våre arbeidsfelleskap og den enkeltes integritet og verdighet skal ivaretas. UiB er et internasjonalt arbeids- og studiested i en sektor som er i stadig endring og utvikling. Dette krever god kompetanse om forhold som påvirker vårt arbeids- og læringsmiljø blant alle våre ansatte, studenter og ledere.

Virkemidler i perioden 2016–2018:

- Årlig kartlegging av psykososialt arbeidsmiljø for å fremme felles forståelse og samarbeid, og som grunnlag for å gjennomføre tiltak.
- Årlig medarbeidersamtale/utviklingssamtale for alle ansatte.
- Helse, miljø og sikkerhet skal være tema på alle møter i alle styrende organer.
- Styrke ledernes og de ansattes kompetanse i å lede og delta i tverrfaglige, mangfoldige og multikulturelle arbeidsmiljø.
- Revidere retningslinjer for håndtering av konflikter og utarbeide og implementere retningslinjer for forebygging og håndtering av mobbing og trakassering.
- Gjennom UiBs personalpolitikk sikre at ansatte ivaretas i ulike livsfaser.

Følgende styrende dokumenter med tiltak støtter i tillegg dette HMS-målet:

- Aktivitets- og resultatmål for IA-arbeidet
- Handlingsplan for likestilling, mangfold og inkludering
- Handlingsplan for internasjonalisering
- Omstillingsavtale for UiB
- Ruspolitikk ved UiB

God risikostyring og beredskap

UiBs arbeid med sikkerhet og beredskap skal være tuftet på forebyggende og systematisk HMS-arbeid, god kunnskap om risikoforhold og gode rutiner ved arbeid både på og utenfor campus. Dette skal bidra til å redusere konsekvensene av uønskede hendelser for å ivareta menneske, miljø og materielle verdier i det daglige arbeidet og i en ekstraordinær situasjon.

Virkemidler i perioden 2016–2018:

- Informasjon og regelmessig beredskapsøvelser for ledere, ansatte og studenter i hele organisasjonen på alle nivå.
- Opplæring og implementering av digitalt krisestøtteverktøy til bruk i beredskapsarbeidet.
- Opplæring og implementering av system for HMS-risikostyring, med bruk av digitale risikovurderinger.
- Implementere digitalt system for HMS-avvik i hele organisasjonen.

Følgende styrende dokumenter med tiltak støtter i tillegg dette HMS-målet:

- Beredskapsplan ved UiB
- Styringssystem for informasjonssikkerhet

Trygge og funksjonelle arbeidsplasser

UiB har en stor og krevende bygningsmasse, og bruken endres jevnlig. Krav til god bygningsmessig standard, universell utforming, inneklime og ergonomi skal ivaretas. Vitenskapelig utstyr, forsknings- og utdanningsfasiliteter skal være trygge og funksjonelle. Nye lærings- og arbeidsformer, samt digitale arbeidsredskaper krever nye måter å organisere våre arbeidsplasser på.

Virkemidler i perioden 2016–2018:

- Sikre at bygningsmassen UiB disponerer har et tilfredsstillende og forsvarlig arbeids- og læringsmiljø i samsvar med gjeldende regelverk.
- Videreutvikle digitale hjelpemidler og arbeidsprosesser for trygge og funksjonelle arbeidsplasser.
- Systematisk utvikle universelt utformede arbeidsplasser og bygninger.
- Samordne HMS-arbeidet med våre samarbeidspartnere for å sikre forsvarlig arbeidsmiljø innenfor områder hvor begge er lokalisert og/eller driver aktivitet.

Følgende styrende dokumenter med tiltak støtter i tillegg dette HMS-målet:

- DigUiB-programmet
- Handlingsplan for styrking av læringsmiljøet

Ansvar for det ytre miljø

UiB har forpliktet seg til å ta miljøhensyn i all virksomhet, redusere negativ miljøpåvirkning fra egen drift, samt bidra til et bærekraftig samfunn. UiB er sertifisert som Miljøfyrtårn.

Virkemidler i perioden 2016–2018:

- Informasjon og opplæring for ansatte og studenter for å redusere UiBs klimagassutslipp og ressursforbruk.
- Legge til rette for at ansatte og studenter enkelt kan gjøre miljøvennlige valg.
- Tydeliggjøre ytre miljøarbeidet som del av system for HMS-risikostyring.

Følgende styrende dokumenter med tiltak støtter i tillegg dette HMS-målet:

- Handlingsplan for det ytre miljø

Alle enheter skal årlig:

- Gjennomføre HMS-kartlegging, risikovurdere og prioritere tiltak
- Utarbeide eller revidere lokal HMS-handlingsplan knyttet til universitetets HMS-handlingsplan og gjennomføre tiltak
- Gjennomgå det systematiske HMS-arbeidet og rapportere i linjen (internkontroll)

Informasjon om HMS ved UiB

- Regelsamling for UiB: regler.app.uib.no
- HMS-portalen: uib.no/hms-portalen
- Arbeidsmiljøutvalget: uib.no/hms-portalen/79210/arbeidsmilj%C3%B8utvalget-amu

Eiendomsavdelingen: 55 58 49 00, post@eia.uib.no

HMS-seksjonen: 55 58 20 54, post@hms.uib.no

HR-avdelingen: 55 58 21 00, post@hr.uib.no

Universitetets hovedverneombud: 55 58 30 60, hovudverneombodet@uib.no

uib.no/hms-portalen

Forslag til revidert HMS-plan

basert på HMS-plan HF 2013-2015, og den reviderte sentrale HMS-planen for UiB 2016-2018 (prolongert til sommeren 2019).

Handlingsplan for helse, miljø og sikkerhet 2018-2019

Det humanistiske fakultet

Vedtatt av fakultetsstyret ved Det humanistiske fakultet [dato].

Planen er bygd opp punktvis og viser først universitetets HMS-mål, deretter universitetets virkemidler for hvert av målene og til slutt de foreslåtte tiltak ved HF.

HMS-mål for UiB

Universitetet har definert fire mål for HMS-arbeidet.

UiB skal kjennetegnes ved:

1. Gode arbeidsfelleskap
2. God risikostyring og beredskap
3. Trygge og funksjonelle arbeidsplasser
4. Ansvar for det ytre miljø

Hvert HMS-mål konkretiseres gjennom virkemidler og skal realiseres gjennom tiltak:

- sentralt i regi av enhetene med særskilt ansvar og oppgaver
- lokalt gjennom HMS-handlingsplaner på fakultet/avdeling og institutt/senter
- i ulike former for samspill mellom enheter og nivåer

Det humanistiske fakultet sin handlingsplan for HMS er forankret i UiBs handlingsplan og enhetenes definerte HMS-mål. En tiltaksliste med satsningsområder, ansvar og frister skal utarbeides og listen gjennomgås og revideres i forbindelse med den årlige HMS-rapporteringen.

Mål 1: Gode arbeidsfelleskap

UiB skal være en attraktiv, mangfoldig, åpen og inkluderende arbeidsplass som ivaretar hensynet til ansatte i ulike faser av karrieren og i livet. Internasjonal samhandling skal være en integrert del av hele universitetets virksomhet. I all kommunikasjon og samhandling skal den enkeltes integritet og verdighet ivaretas.

Virkemidler:

- Årlig kartlegging av psykososialt arbeidsmiljø for å fremme felles forståelse og samarbeid, og gjennomføre tiltak
- Årlig medarbeidersamtale/utviklingssamtale for alle ansatte
- Helse, miljø og sikkerhet skal være tema på alle møter i alle styrende organer
- Styrke ledernes og de ansattes kompetanse i å lede og delta i tverrfaglige,

- mangfoldige og multikulturelle arbeidsmiljø
- Revidere retningslinjer for håndtering av konflikter og utarbeide og implementere retningslinjer for forebygging og håndtering av mobbing og trakassering
 - Gjennom UiBs personalpolitikk sikre at ansatte ivaretas i ulike livsfaser

Følgende styrende dokumenter med tiltak støtter i tillegg dette HMS-målet:

[lenker legges til i webversjonen]

- Aktivitets- og resultatmål for IA-arbeidet
- Handlingsplan for likestilling, mangfold og inkludering
- Handlingsplan for internasjonalisering
- Omstillingsavtale for UiB
- Ruspolitikk ved UiB
- Retningslinjer for tilrettelegging og samarbeid mellom linjeleder og verneombud

Tiltak ved HF:

- Gi tilbud til alle ansatte om medarbeidersamtaler. Leder med personalansvar skal legge en plan for hvordan medarbeidersamtalene skal kunne gjennomføres, men kan delegerer samtalene til andre i ledelsen, som rapporterer videre til leder. Ansatte som ikke ønsker medarbeidersamtale bør kalles inn til en mer uformell samtale.
- Gjennomføre HMS-møte hvert år ved alle enheter. Møtet må planlegges i god tid og må ha et innhold som engasjerer flest mulig. Fakultetet skal diskutere bruken av møtet i ledergruppene og finne frem til de gode eksemplene.
- Legge til rette for faglig-sosiale tiltak og samlinger på enhetene som kan fungere som samlende møteplasser på tvers av kulturer og grupper av ansatte.
- Etablere rutiner og legge til rette for å integrere nyansatte og midlertidig ansatte i enheten også sosialt.
- Ha fokus på informasjon og informasjonsflyt mellom nivåene og på hver enhet
- I forbindelse med fakultetets HMS-rapportering skal tiltak for gode arbeidsfelleskap ved enhetene trekkes fram.
- Kvartalsvise møter mellom linjeleder og verneombud.

Mål 2: God risikostyring og beredskap

UiBs arbeid med sikkerhet og beredskap skal være tuftet på forebyggende og systematisk HMS-arbeid, god kunnskap om risikoforhold og gode rutiner ved arbeid både på og utenfor campus. Dette skal bidra til å redusere konsekvensene av uønskede hendelser for å ivareta menneske, miljø og materielle verdier i det daglige arbeidet og i en ekstraordinær situasjon.

Følgende styrende dokumenter med tiltak støtter i tillegg dette HMS-målet:

[lenker legges til i webversjonen]

- Beredskapsplan ved UiB
- Beredskapsplan ved HF
- Styringssystem for informasjonssikkerhet

Virkemidler:

- Informasjon og regelmessige beredskapsøvelser for ledere, ansatte og studenter i hele organisasjonen på alle nivå
- Opplæring og implementering av digitalt krisestøtteverktøy til bruk i beredskapsarbeidet
- Opplæring og implementering av system for HMS-risikostyring, med bruk av digitale risikovurderinger
- Implementere digitalt system for HMS-avvik i hele organisasjonen

Tiltak ved HF:

- Informasjon og regelmessige beredskapsøvelser på grunnenhetene og fakultetet
- Opplæring og implementering av digitalt krisestøtteverktøy til bruk i beredskapsarbeidet
- Regelmessig gjennomgang av risikovurderinger
- Følge opp bruk av digitalt system for HMS-avvik
- Oppfordre alle ansatte til å gjennomføre kurs i brannvern og førstehjelp

Mål 3: Trygge og funksjonelle arbeidsplasser

UiB har en stor og krevende bygningsmasse, og bruken endres jevnlig. Krav til god bygningsmessig standard, universell utforming, inneklima og ergonomi skal ivaretas. Vitenskapelig utstyr, forsknings- og utdanningsfasiliteter skal være trygge og funksjonelle. Nye lærings- og arbeidsformer, samt digitale arbeidsredskaper krever nye måter å organisere våre arbeidsplasser på.

Virkemidler:

- Sikre at bygningsmassen som UiB disponerer har et tilfredsstillende og forsvarlig arbeids- og læringsmiljø i samsvar med gjeldende lovverk
- Videreutvikle digitale hjelpemidler og arbeidsprosesser for trygge og funksjonelle arbeidsplasser
- Systematisk utvikle universelt utformede arbeidsplasser og bygninger
- Samordne HMS-arbeidet med våre samarbeidspartnere for å sikre forsvarlig arbeidsmiljø innenfor områder hvor begge er lokalisert og/eller driver aktivitet

Følgende styrende dokumenter med tiltak støtter i tillegg dette HMS-målet:

[lenker legges til i webversjonen]

- DigUiB-programmet
- Handlingsplan for styrking av læringsmiljøet

Tiltak ved HF:

- Kartlegge fakultetets bygningsmasse for å vurdere om arbeidsplassene er trygge og funksjonelle
- Sikre brukermedvirkning i byggesaker
- Gjennomføre årlig HMS-runde i alle bygninger og for alle ansatte der det fokuseres på det fysiske arbeidsmiljøet. Fakultetet skal ha særlig oppmerksomhet på universell utforming

- I samarbeid med Eiendomsavdelingen sørge for god utebelysning for å øke sikkerheten
- Sikre at alle bygg har brannvernrutiner og følge opp med årlige brannøvelser
- Følge opp ansatte med inneklimateproblemer i tråd med fakultetets egne retningslinjer
- Gjøre retningslinjer for håndtering av vold og trusler kjent for alle ansatte og studenter
- Informere om kurstilbud i håndtering av vold og trusler

Mål 4: Ansvar for det ytre miljø

UiB har forpliktet seg til å ta miljøhensyn i all virksomhet, redusere negativ miljøpåvirkning fra egen drift, samt bidra til et bærekraftig samfunn. UiB er sertifisert som miljøfyrtårn.

Virkemidler:

- Informasjon og opplæring for ansatte og studenter for å redusere UiBs klimagassutslipp og ressursforbruk
- Legge til rette for at ansatte og studenter enkelt kan gjøre miljøvennlige valg
- Tydeliggjøre ytre miljøarbeidet som del av system for HMS-risikostyring

Følgende styrende dokumenter med tiltak støtter i tillegg dette HMS-målet:

[lenker legges til i webversjonen]

- Handlingsplan for det ytre miljø

Tiltak ved HF:

- Fakultetet vil se til at kildesorteringsstasjoner ved alle enhetene brukes
- Fakultetet vil se til at Retningslinjer for miljøfyrtårn-virksomheter er kjent og etterleves
- Oppfordre til bruk av videokonferanser